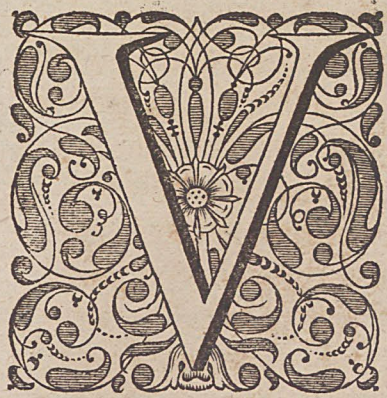

T E R R I T O R I U M V I C E N T I N U M.

Magnitudo & fines.

Icentini territorii latitudo est xxv millium passuum, & ab oriente Bassanen-sibus & Patavinis, ab occidente Veronen-sibus terminatur. Longitudo vero lxx millium passuum, quo ad Atestinos &

Regionis qualitas.

Montanianenses procedit, ab aquilone montes altissimos Italiam à Germania dividentes terminos habet, sicut ab Australi colles Euganeos, & ab orientali plaga in planitiem patet. Numerantur in regione hac oppida, pagi, villæ in oppidorum modum ædificatæ, cxxxi. Irrigant eam flumina tum magna tum parva xiv, quibus molæ, ferræ, machinæque aliæ aguntur. Lacus habet v, qui omnigenis abundant piscibus; piscatio tamen aliarum rerum copiarum non respondet, etiamsi ad incolarum victum suppeditet. Venatione & aucupio gaudet admodum: sunt enim hîc damæ, capreæ, apri, perdices, coturnices, avis attagen, quæ nullo alio in Italiæ loco reperitur. Ager frumenti, vini, cæterarumque frugum maxime est fertilis, præsertim in locis meridiano soli expositis, inter quos Noventa & Poliana primas sibi partes jure vindicare videntur. Incredibilis est lactis, butyri, casei, vellerum copia. Vinum profert totius Italiæ citra Lyrim generosissimum. Tantus denique hîc est rerum omnium proventus, ut proverbio jure dicatur, Vicentiam hortum esse ac viridarium urbis Venetæ. Scaturiunt hîc insuper fontes calidi; & sulphurea balnea eandem hic cum Aponensibus vim habent. Medicinales fundit terra herbas, succos, liquores. Reperiuntur argenti fodinæ, hydrargiri venæ, ferri, æris, plumbi; & præter lapides molares, varia diverforum marmorum genera, sulphur, calcanthum, totque ipsius terræ diversitates, quarum candidissima, aqua diluta, & donec confidat reposita in pastillos digeritur, ac solibus ficcata, per regiones varias, præcipue ad patinarum albaria, quæ lacteo commendantur colore, interpolanda circumfertur.

Vicentia.

Territorii hujus metropolis est *Vicentia*, vulgo *Vicenza*, sic dicta vel ob gentis incolæ *victoriam*, vel ab *Villis centum*, ex quibus juncta facta fertur. Primo tempore, vel & medio, & ultimo quodocunque dicta fuit etiam *Vicetia*. Incolæ vero *Vicentini* & *Vicetini*. nec ullum aliud unquam nomen habuit. Sita est ad radices montis Berici, qui inter colles Euganeos numeratur. Vnde & Euganei eam condidisse di-

Italia.

cuntur; ab Henetis fuit habitata, & à Gallis Senonibus Duce Brenno amplificata. Quatuor occupat cum suburbiis milliaria, similis scorpioni, longitudine multo quam latitudine amplior, montis & planicie ita est particeps; ut hic illam, illa vicissim hunc oblectet. Si mons hic mœnibus cingeretur, omnium, quas habent Veneti, urbium tutissima atque pulcherrima redderetur, non solum Alviani, Francisci Mariæ Metaurensium Ducis, & Iulii Savorniani, sed communi fere omnium sententia. Duplici murorum corona, qua cingitur, pluribusque olim arcibus munitissima erat, sed in præsens, quia diversa muniendi ratio, non satis firma censetur. Octo habet portas. Duobus satis amplis & navigabilibus interluitur fluminibus; Meduaco inferiore seu Bacchilione, & Erete-no, hodie Rerone; super quæ transitum præbent pontes subicii & lapidei septem, quorum unus structuræ admodum eximie, & prisce antiquitatis duo conspiciuntur. Dividitur in xv regiones. macella publica habet quatuor, fora sex, olitorium, boarium, piscarium, Curie Episcopalis, & nobilium vere magnificum, in quo palatium Prætoris egregium, porticu plumbo tecta, scalis, statuis ornatum, sine aliquo columnarum tignorumve fulcimento suffultum, turris suæ gracilitate proceritateque nobile. Non parvam insuper addunt foro majestatem ædes publicæ ad pecuniam pauperibus mutuandum erectæ, aliæque palatia adeo sumptuosa, quæ vel magnorum Principum hospitio non indigna sint, ut illud Comitis Valmaranæ, in quo Maria, Imperatoris Maximiliani Secundi uxor, Rudolphi II mater, & Caroli V filia, excepta est, licet capaciora non desint, quæ amplitudine, atque magnificentia quasi regia undequaque conspiciuntur. Theatrum habuit olim, in quo Pipino Gallorum & Desiderio Longobardorum regibus publici ludi facti sunt. Fuit hic etiam palatium imperiale, ubi Honorius Imperator tulit legem Dudum. C. de contr. emt. Episcopatus gaudet dignitate. Xenodochia numerantur opulenta xi; Sacrarum virginum cœnobiorum vii; Cuculatorum Sacerdotum xvii; Presbyterorum reformatorum tria; Parœciæ xv; Oratoria vi; Mulierum reformatarum loca duo. Dominicanorum cœnobium in urbe primarium est, & præ cæteris elegans. narrant hi patres, fuisse olim, ubi nunc culinæ focus est, hæreticorum cathedram Ari-norum, quos Episcopus F. Bartholomæus ex Brigantiis urbe exegit, locumque suis Dominicanis Sacerdotibus dedit ad habitandum, divinoque factum numine, ut ubi ignis hæresis, pravæque antea ardebat opinionum, ibi ignis per-

K k